

Stichting Fellowships Scheepvaartmuseum Amsterdam

Jaarrekening 2022

Stichting Fellowships Scheepvaartmuseum Amsterdam
Kattenburgerplein 1
1018 KK Amsterdam
Kamer van Koophandelnummer 34259272
RISN nummer 817238621
Toekenning ANBI status 29 mei 2012

Inhoudsopgave:

Bestuursverslag 2022	blz.	2
Balans per 31 december 2022	blz.	5
Staat van baten en lasten over 2022	blz.	6
Toelichting behorende tot de jaarrekening 2022	blz.	7

Stichting Fellowships Bestuursverslag 2022

Het fellowshipsprogramma van Het Scheepvaartmuseum bestaat sinds 2007. Uitgangspunt van het programma is dat het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek door externe onderzoekers naar de collectie van Het Scheepvaartmuseum mogelijk wordt gemaakt en dat de uitkomsten van onderzoek, in de vorm van het vergroten van kennis over de museumcollectie, ten goede komt aan het museum, het publiek en de wetenschap. De collectie van Het Scheepvaartmuseum vormt het uitgangspunt voor het onderzoek, waarbij fellows vervolgens onderzoek doen in de collecties van andere musea, archieven en bibliotheken. Hun onderzoeksresultaten komen niet alleen de kennis van het museum ten goede, maar leveren zo ook een bijdrage aan de algemene kennis over de maritieme geschiedenis van Nederland.

Het fellowshipsprogramma kent twee onderzoeksbeurzen: het **Prof. J.C.M. Warnsinck Fellowship** en het **Dr. Ernst Crone Fellowship**. Daarnaast ontwikkelt het museum momenteel een derde onderzoeksbeurs onder de werktitel **Van de Velde Fellowship**, dit gebeurt in nauw overleg met het National Maritime Museum in Greenwich, Londen.

De twee fellowships richten zich op twee verschillende type onderzoekers; het Prof. J.C.M. Warnsinck Fellowship is bedoeld voor bij voorkeur recent afgestudeerde academici (master of een vergelijkbare graad) en duurt maximaal zes maanden. Het Dr. Ernst Crone Fellowship richt zich daarentegen op ervaren academici zoals promovendi en postdoc onderzoekers en duurt maximaal een jaar. Het Prof. J.C.M. Warnsinck Fellowship richt zich nadrukkelijk op de ontwikkeling van jong academisch talent en kan worden beschouwd als een junior fellowship. Het Dr. Ernst Crone Fellowship heeft een duidelijk senior profiel en richt zich op de ontwikkeling als professioneel wetenschappelijk onderzoeker. In de stipendia, die aan de onderzoeksbeurzen zijn gekoppeld, komt dit eveneens tot uitdrukking: de onderzoeksbeurs bedraagt € 4.000 voor een Warnsinck Fellow en € 25.000 voor een Crone Fellow.

Kenniscentrum

Het onderzoek van Het Scheepvaartmuseum, gecoördineerd vanuit de afdeling Collectievorming & Onderzoek, sluit aan bij de doelstellingen van het museum voor de periode 2021-2024 om zich te positioneren als een kennis- en expertisecentrum. Deze ambitie heeft zich niet beperkt tot het verbeteren van de onderzoeksstructuur binnen de muren van het museum. In 2017 is in samenwerking met het Maritiem Museum Rotterdam en universitaire partners gewerkt aan een degelijke infrastructuur voor maritiem-historisch onderzoek in Nederland. Deze bestond al grotendeels, maar om de samenhang en kwaliteit te verbeteren is gekozen voor een integraal model, waarbij alle fases van het onderzoek een plek hebben en waarbij talentvolle onderzoekers (fellows) voldoende kansen hebben in elke fase van hun wetenschappelijke carrière. In 2022 zijn meerdere gesprekken gevoerd om te komen tot een geactualiseerde en uitgebreide versie van de maritiem-historische onderzoeksstructuur.

Onderzoekers

Na twee jaar waarin de uitvoering van het fellowshipsprogramma werd geconfronteerd met ingrijpende beperkingen door de overheidsmaatregelen tijdens de corona-pandemie kon het programma in 2022 weer op het gewenste niveau terugkeren. Dit resulteerde er in dat in het afgelopen jaar in totaal vijf fellows actief waren in Het Scheepvaartmuseum.

In het kader van de Prof. J.C.M. Warnsinck Fellowship waren dit Zhifan Liu, Charlotte Jarvis, Margaux Schraiman en Marie Keulen. Liu deed onderzoek naar de wereldkaart of *Kunyu quantu* <坤輿全图> vervaardigd door de Vlaamse Jesuit Ferdinand Verbiest (1623-1688). Deze kaart was eerder al onderwerp van onderzoek in het kader van haar stage bij het museum als masterstudent. Jarvis onderzocht het jenevergebruik aan boord van Nederlandse schepen. Schraiman richtte zich op de

tekeningen van de schilder Frans Post (1612-1680) over zijn reis naar Brazilië. Keulen verdiepte zich in het Nederlands zendingswerk in negentiende-eeuws zuidelijk Afrika.

Dankzij een bijdrage van de heer Rien Meppelink kon een geheel nieuw fellowship mogelijk worden gemaakt. Maritiem historica Gwen Lemmers zal als Rien Meppelink Fellow in 2022 en 2023 onderzoek doen naar de geschiedenis en organisatie van het reddingswezen in het Waddengebied in de zeventiende en achttiende eeuw. De onderzoeksresultaten zullen vervolgens worden gepubliceerd in een publicatie en onderdeel zijn van een tentoonstelling over het 200-jarig bestaan van de KNRM in 2024.

De onderzoekers deden hun onderzoek in nauwe samenwerking met conservatoren en externe deskundigen. Hun onderzoeksresultaten verschenen in verschillende artikelen of zijn in voorbereiding.

Tijdens een goedbezochte Fellowshipsmiddag, die op vrijdag 25 februari 2022 plaatsvond, presenteerden de fellows van de afgelopen twee jaar hun bevindingen. Het goed gevulde programma werd verzorgd met lezingen door Cora van de Poppe (*Schrijven op zee - Het scheepsjournaal van Jan Corneliszoon Meppel (1609-1669)*), Geke Burger (*Het manuscript van Salomon Diodati: rondzwervingen van een VOC-dienaar in de Oost*), Lucie van Hulst (*Tachtig jaar ss Van Imhoff*), Lars de Graaf (*Dynamiek en noodzaak: Fortenbouw en burgerschap in Nieuw-Amsterdam*) en Zhifan Liu (*Rediscovering Verbiest's Chinese world map: production, provenance, and perception*). De bijeenkomst was voor het eerst zowel te volgen in de zaal als online, respectievelijk door 65 deelnemers en 56 kijkers. Om praktische redenen gaf Warnsinck Fellow Liu voorafgaand aan haar fellowship een lezing, waarin zij inging op haar bevindingen uit haar eerdere stage bij het museum en gaf zij een vooruitblik op haar onderzoek in het kader van haar fellowship.

Fellowships	max. beschikbare plaatsen	2022
Prof. J.C.M. Warnsinck Fellowships	4	4
Dr. Ernst Crone Fellowship	eens in de twee jaar	0
Rien Meppelink Fellowship	1	1
Van de Velde Fellowship (start in 2023)	eens in de twee jaar	-
Aantal fellows	6	5

Vooruitblik

In 2020-2021 kon slechts een beperkt deel van de door de financiers van het fellowsprogramma beschikbaar gestelde financiën worden besteed. Om de overgebleven financiële ruimte in te vullen onderzoeken het bestuur en de coördinator van het programma de mogelijkheden om eenmalig een extra onderzoeksplaats beschikbaar te stellen, bijvoorbeeld een tweede Crone Fellowship in 2023 of 2024.

Om de uitkomsten van het fellowshipsprogramma verder onder de aandacht te brengen wordt een publicatie voorbereid, te verschijnen in 2024, met bijdragen van de fellows van de afgelopen jaren. Op deze wijze voorziet het bestuur dat de door corona niet bestede gelden binnen twee jaar tijd alsnog worden besteed aan de doelen waarvoor ze beschikbaar zijn gesteld.

Het fellowshipsprogramma heeft in de huidige vorm het volledige potentieel bereikt: vijf fellows waren gedurende het kalenderjaar actief, de samenwerking met (internationale) partners werd uitgebreid, de bekendheid van het programma werd vergroot door het organiseren van de jaarlijkse fellowshipsmiddag en het publiceren van oproepen voor nieuwe onderzoeksvoorstellen.

Bestuurssamenstelling

Het bestuur van de Stichting (van tenminste vier leden) heeft in 2022 één keer vergaderd (19 april) en bestond uit:

- prof.mr. T.R. Ottervanger, voorzitter
- dr. W.M. Witteveen, penningmeester
- drs. M. Huijser, secretaris
- drs. M. Seffinga (sinds mei 2022)
- drs. R.T.B. Visser

De kwaliteitscontrole en de selectie van de fellows is belegd bij een commissie; deze wordt gecontroleerd door het bestuur. De Selectiecommissie (van tenminste drie leden) die het bestuur adviseert over de toekenning van de fellowships bestond in 2022 uit:

- prof.dr. M. van Groesen (hoogleraar Zeegeschiedenis Rijksuniversiteit Leiden)
- dr. M. Eekhout (conservator Stads geschiedenis Dordrechts Museum)
- drs. J. van der Vliet (hoofd Collecties Het Scheepvaartmuseum)

Organisatie

De onderzoeksbeurzen zijn ondergebracht bij de afdeling Collectievorming & Onderzoek van Het Scheepvaartmuseum. Ze worden financieel mede mogelijk gemaakt dankzij een meerjarige financiële bijdrage van de Samenwerkende Maritieme Fondsen, waarvoor het museum de fondsen bijzonder dankbaar is. De Vereniging Nederlandsch Historisch Scheepvaartmuseum stelt, naast een jaarlijkse bijdrage, zich ook garant. Stichting Het Scheepvaartmuseum neemt de personeelskosten voor haar rekening van de coördinator van het fellowshipsprogramma, een taak die is belegd bij het hoofd Collecties, en waarbij hij wordt bijgestaan door de conservatoren die de individuele fellows inhoudelijk begeleiden bij hun onderzoek. Het museum zorgt voor een werkplek en voor de begeleiding van de fellows. De afdeling financiën voert de administratie van de Stichting onder verantwoordelijkheid van de penningmeester. De afdeling financiën zet betalingen klaar in het banksysteem, de penningmeester verricht de betalingen.

Prof.mr. T.R. Ottervanger
Voorzitter

Februari 2023

Stichting Fellowships Scheepvaartmuseum Amsterdam

Balans per 31 december 2022

	<u>2022</u>	<u>2021</u>		<u>2022</u>	<u>2021</u>
Vorderingen	€ 3 073	€ 10 945	Eigen vermogen	€ 113 956	€ 92 359
Liquidemiddelen	€ 155 518	€ 110 414	Gift tbv onderzoek van Rien Meppelink	€ 5 000	€ 15 000
			Nog te betalen bedragen	€ 39 635	€ 14 000
	<u>€ 158 591</u>	<u>€ 121 359</u>		<u>€ 158 591</u>	<u>€ 121 359</u>

Stichting Fellowships Scheepvaartmuseum Amsterdam

Staat van baten en lasten per 31 december 2022

	<u>2022</u>	Begroting <u>2022</u>	<u>2021</u>	Begroting <u>2023</u>
Baten				
Bijdrage Vaderlandsch Fonds	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000
Bijdrage Vereeniging Ned. Hist. Scheepvaart Museum	€ 12.500	€ 12.500	€ 12.500	€ 12.500
Bijdrage VNHSM Fellowship kring	€ 3.073	€ 4.000	€ 4.378	€ 3.000
Bijdrage Directie der Oostersche Handel en Reederijen	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500
Bijdrage Fonds Dorus Rijkers	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000
Bijdrage Admiraal van Kinsbergenfonds	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000
Bijdrage Stichting Ondersteuningsfonds NISS	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
Bijdrage Vereeniging de Prins Hendrik Stichting	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500
Gift Rien Meppelink	€ 10.000	€ -	€ -	€ 5.000
Bijdrage diverse Fondsen	€ -	€ 2.500	€ -	€ 2.500
Rente spaarrekening	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal baten	<u>€ 47.573</u>	<u>€ 41.000</u>	<u>€ 38.878</u>	<u>€ 45.000</u>
Lasten				
Dr. Ernst Crone Fellowship	€ -	€ 25.000	€ -	€ 25.000
Prof. J.C.M. Warnsinck Fellowship	€ 12.000	€ 16.000	€ 12.000	€ 16.000
Van de Velde Fellowship	€ -	€ -	€ -	€ 10.000
Onderzoek reddingswezen in het Waddengebied	€ 10.000	€ -	€ -	€ 5.000
Reis -en verblijfkosten Fellows	€ -	€ 2.500	€ -	€ -
Eenmalige kosten aanvraag referent	€ -	€ 4.500	€ -	€ -
Bijeenkomsten Fellows	€ 2.885	€ 1.350	€ -	€ 3.000
Overige kosten	€ 750	€ -	€ -	€ 2.500
Rente (negatieve rente)	€ 146	€ -	€ -	€ -
Bankkosten	€ 196	€ 200	€ 136	€ 200
Totaal lasten	<u>€ 25.977</u>	<u>€ 49.550</u>	<u>€ 12.136</u>	<u>€ 61.700</u>
Resultaat	<u>€ 21.597</u>	<u>€ -8.550</u>	<u>€ 26.742</u>	<u>€ -16.700</u>

Stichting Fellowships Scheepvaartmuseum Amsterdam

Toelichting op de balans per 31 december 2022

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Vorderingen		
VNHSM Fellowship kring	€ 3.073	€ 10.945
Totaal vorderingen	<u>€ 3.073</u>	<u>€ 10.945</u>
Liquidemiddelen		
Bestuurrekening	€ 137.786	€ 92.683
Spaarrekening	€ 17.731	€ 17.731
Totaal liquidemiddelen	<u>€ 155.517</u>	<u>€ 110.414</u>
Eigen Vermogen		
Stand per 1 januari	€ 92.359	€ 65.617
Resultaat	€ 21.597	€ 26.742
Stand per 31 december	<u>€ 113.956</u>	<u>€ 92.359</u>
Vooruitontvangen bedragen		
Stand per 1 januari	€ 15.000	€ -
Gift Rien Meppelink voor onderzoek		€ 15.000
Besteding aan onderzoek	€ 10.000	
Stand per 31 december	<u>€ 5.000</u>	<u>€ 15.000</u>

Het restant bedrag wordt gebruikt voor de uitgave van een boek over het onderzoek.

Nog te betalen bedragen

Het Scheepvaartmuseum Fellows 2019/2022	<u>€ 39.635</u>	<u>€ 14.000</u>
---	-----------------	-----------------

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Verplichting 2023

Max 4 Prof. J.C.M. Warnsinck fellows starten 2023	€ 16.000
1 Crone fellow start begin 2023	€ 25.000
1 Van de Velde Fellow start in 2023	€ 10.000
	<u>€ 51.000</u>

Toezeggingen:

	<u>2023</u>	<u>2024</u>
Vaderlandsch Fonds	€ 6.000	€ 6.000
Directie der Oostersche Handel en Reederijen	€ 2.500	€ 2.500
Fonds Dorus Rijkers	€ 4.000	€ 4.000
Admiraal van Kinsbergenfonds	€ 2.000	€ 2.000
Stichting Ondersteuningsfonds NISS	€ 5.000	€ 5.000
Vereeniging de Prins Hendrik Stichting	€ 2.500	€ 2.500
VNHSM	€ 12.500	€ 12.500
	<u>€ 34.500</u>	<u>€ 34.500</u>